

Vol XXXVII (37) No. 085

29 Tarik Lber (March) 2026

Ka Aïom pynneh pynsah ïa ka mariang

Ka mariang ka dei ka paralok ba ïajan tam bad u brieve bad ym don mano mano ba lah ban im khlem ka mariang, kata ki dieng ki siej, ki jingthung jingtep, ka um, ka jingshai ka sngi bad ka lyer. Ka pyrthei ka dei ka Planet kaba don ia ki jingdonkam jong ka jingim kat kum ka jingshem jong ki stad ne saïantis. Kiwei pat ki planet ne ki metbneng kim long satia kiba bit naka bynta ka jingim jong u biew. Ban lah ban im ha kiwei pat ki planet ne ki metbneng u brieve u donkam ia ka lyer (Oxygen) bad ki jingbam kiba lah ban thung tang ha kane ka pyrthei. Kumta ka mariang kaba khuid bad kaba lait na ki jingïakhlia ka long kaba donkam na ka bynta ban iarap ia u brieve ban long uba koit ba khiah. Hynrei katba nangmih ki sngi na ka bynta ka jingmyntoi shimet u brieve hi u nangbam duh bad nang pynjot ia ka mariang bad kane ka wanrah ia jingduh nong ia u khun bynriew hi baroh lang.

Nalor jong ka jingpynneh ia ki dieng ki siej bad jingri jingsumar ka jingri khuid ia ki rud ki kiar ka long kaba donkam shibun. Ka jingroi jong ka jingstad ha kine ki sngi ka iarap ia ki brieve ba kin nang ban thaw ia ki lad ki lynti kumno ban ri khuid ia ka mariang. Hynrei katta katba nangkiew ka jingnang jingstad katta ka jingleh khlem akor bad leh palat ia ka mariang ka nang iai jia ha kane ka ri India bad kane ka jylla jong ngi. Haba ianujor bad kiwei pat ki ri ka pyrthei ka India ka dang dei kawei na ki ri kiba sahdien eh ha ka liang ka jingkhuid. Hooid ym lah ban leh bad ka nongbah Shillong ka long kawei na ki nongbah kaba la ioh nam kum ka Scotland of the East, hynrei katba nangmih ki sngi kane ruh ka nanglip rong bad ka jingïakhlia ka nang kiew katba nangmih ki sngi.

Ki rud jong ka sor Shillong kum ka wah Umkhrah kawei na ki wah kaba pawnam ha ki sngi u mynbarim, mynta ka la kylla jong kawei na ki jaka bret jakhlia paidbah bad baroh ki jakhlia la pyntuid sha ka. Kum kane ka jingeh ka jia ym satia tang kane ka nongbah Shillong, hynrei ha kiba bun ki thain nongkyndong ki wah ki kylla long ki nala radbah ha kaba baroh ki jakhlia la pyntuid sha ki. Katno ka long kaba i tohmet ban iohi ba wat ki painkhana la pyntuid beit beit sah ki wah kiba mynnor ki long ki jaka saïtjain bad ki jaka tongdoh jong ki myn barim. La iohi ba ha ki dang shen ha ki snem ba la leit wat ka sorkar lyngba u Chief Secretary ka jylla ka la shim khia ban pynkhuid ia ka wah umkhrah. Kane kam dei ban kut tang hangne, hynrei ka sorkar ka donkam ban shim ia ki lad ki lynti ban peit bad kyntiew ia kiba kum kine ki kam kiba iadei bad kaba ri ba sumar ia ka mariang.

Kumba la kdew haneng ba ka mariang kaba khuid ka long ka tyllong jong ka koit ka khiah, ka sorkar ka donkam ban shim ia ki lad ki lynti kiba khlian ban ai ia ka jingshimkhia (priority) na ka bynta ban sumar ia ka mariang. Ka sorkar ka donkam ban pynioh ia ka tnad kaba kyrpang ban peit ia ka koit ka khiah lyngba ka mariang kaba khuid. Ka long kaba donkam ban don ia ka tnad kaba kyrpang ban pynioh ia ka jingai jinghikai sha ki paidbah halor ka mariang bad ka koit ka khiah. Ban wanrah ia ka jingjop halor kane ka phang ka sorkar ka donkam ban ioh ia ka jingiatreilang jong ki Dorbar Shnong bad ruh kiwei pat ki sengtrei mon sngewbha khnang ban long ka jingkieng sha ki paidbah khamtam ha ki thain nongkyndong.

Haduh kine ki sngi ki dang don shibun bah ki longiing ha ki thain nongkyndong ki bym don satia ia ki jaka leit bar ne ki painkhana kiba biang. Ha ki jaka sor la iohi ba ki paidbah ki lah ban ioh ia ki trok bad kali kit nuit na ka bynta ban leit bret ia ki jakhlia sha ka jaka bret nuit ba la buh kyrpang, hynrei ha ki thain nongkyndong ki paidbah ki shu bret ia ki nuit bad ki jakhlia sha ki rud ki kiar wat ki painkhana la pyntuid sha ki wah bad ki rud nong. Kane ka la long kawei na ki daw bah jong ka jingshah ktah jong ka koit ka khiah.

Ki paidbah ki don ia ka hok ban ioh ia ka jingkoit jingkhiah bad kane ka dei kawei na ka thong jong ka sorkar pdeng, hynrei lada ka sorkar jylla kam lah ban wanrah ne shimkhia ia kane ka jingdonkam ki paidbah kin ym lah satia ban ia ka mariang kaba koit ba khiah. Ryngkat ka jingai jinghikai ka sorkar ka donkam ban pynioh ia ki lad iarap pisa na ka bynta ban pynlah ia ki paidbah ban ioh ia ki painkhana kiba paka ban lait na ka jingleit jakhlia ha ki jaka bymdei. Ha kajuh ka por ki paidbah ki donkam ia ki jaka bret jakhlia kiba paka. Ka jingai jinghikai ia ki nongyniaid shnong kan iarap ia ki ban buh ia ki ain bad ki kyndon ban khanglad ia ki paidbah ban bret kulmar ia ki jakhlia bad ri khuid ia ka mariang.

Shu shongthait ha U Jisu, phin ioh pdiang bad mad ïa ki kambah ha ka jingim jong phi

KA DKHOT BAIBL MYNTA KA SNGI:

Namar kata, ka dang sah ka jingshongthait (ka Sabbaton) ïa u paidlang U Blei. - Hebru 4:9

Ha ka jingpynkhiah ïa u brieve uba ïap shilliang ha ka pung sum kaba ha Bethesda (**Ioannis 5:1-16**), U Jisu u la tip ba haduh 38 snem, uta u brieve u la shu thiah lyngktop halor la u budlum bad um shym la lah ban leh ei ei na ka bynta ïalade ne ïa kiwei ruh kumjuh wat la u pyrshang katno katno ruh.

Ha ka jingjia jong ka kynthei kaba la bam bein da u mynsiem ka jingkhrew (**Lukas 13:10-13**), U Jisu u la tip bad kane ka kynthei ka la shu ïaid da dem palat ia ka 18 snem ha ka jingim jong ka. Ha kaba kum kata ka jinglong ka la lah ban iohi tang khyndiat eh ïa ka jingitynnad ha la ka jong ka jingim, kaba bun hi ka long tang kata ka khyndew kaba da pum pum, ki sandal kiba jaboh bad ki kjat kiba mong bad kiba pang.

Kumno shaphang u brieve uba la ïap shilliang ka kti ka mon (**Lukas 6:6-10**), U Jisu u la tip bha naduh ki sngi ka jinglong misteri jong u bad kumno ki kti ki bymlar kam kin pynlong ïa u brieve ban don ïa kata ka jingsngew long duk halade.

Nga ngeit ba baroh lai ngut kine ki brieve ki la ïakhun shisha lah slem bha ha ka jingim jong ki ba kin lah ban ïeng ha la ki jong ki kjat, ban pyrhsang ban rah ïalade, ban pyrshang ban leh ei ei ha kane ka jinglong kaba ki ïakynduh, hynrei ban shu kut noh pat tang ha kata ka jingsngewbabe man ka por ba ki shah jop ha kata ka jingeh ka jong ki.

Kren thylliej, pynkhiah bad ki kambah:Kaei ka Baibl ka ong?

-Dr. L.S.Kharlukhi

Ha kine ki sngi ju ioh sngew ïa ka jingïakren bad pynbna shaphang ka kren thylliej, jingpynkhiah bad ki kambah. Ngï donkam ban da pule bha bad bniah na ka Baibl ban ioh tip ïa ka jingshisha shaphang kine ki mat.

Ka jingthoh bakhuid ka khot ïa ki Jiw ha Beria ba ki long kiba kham kordor ban ïa kito kiba ha Thesolani, namar ba ki khlem la pdiang ïa ki ktien u Paul da ka Jinglakloi baroh, hynrei ki da tynjuh na ka jingthoh bakhuid ïa kita kiei kiei ki long kumta ne em (Ki Kam 17:11). Ha Gal. 1:8, u Paul ula ong, “Hynrei lada ma ngi ne u angel na bneng ua ïalap da kawei pat ka gospel ha phi, nalor kata kawei ba ngi lah ïathuhkhana ha phi, to un long ba la tim.

Kaei kaba kut kan long lada ngi pyrshang ban shukor bad shah shkor da kaba leh mynleh ba ngi kren thylliej, bor ban pynkhiah ïa kiba pang bad ban leh ki kambah katba ka Baibl ka hikai da kawei pat? Ka Baibl! ka kyntu, “To ngin iit ngin tynjuh ïa la ki lynti bad ngin phai pat sha U Trai” (Jingrwai Sngew. 3:40). Ai ba ka Baibl kan kren bad ban sngap jar haba ka Baibl ka sngap jar.

To long kiba la dap da u Mynsiem Eph. 5:18

Don ki brieve kiba ngeit ba shuwa ba u brieve un lah kren bad U Blei, uta u brieve u dei ban long uba la dap da u Mynsiem shuwa ba un leh kambah. To ngin khmih ïa ka jingpyndonkam ïa ka jingong “BA LA DAP DA U MYNSIEM” ha ka jutang bathymmai. Kane ka jingong ka jia lai sien ha thup ki gospel, hynriew sien ha ki kam ki apostol bad tang shisien ha ki shithi.

Ha Eph. 5:3-21 la ïathuh ngi kumno ki khun ka jingshai ki dei ban ïaid hapdeng ki khun ka jingbym kohnguh. Ha ka dkhot. 18 ka ong, “Bad to wat long phi kiba buaid da ka wain, ha kaba don ka jingkhynwin, hynrei to long kiba la dap da u Mynsiem”. Kane ka dkhot kam don jingïadei ba la dap da u Mynsiem bad ka jingleh kambah, ki dak khyllah, bad kren ki ktien nongwei.

U Apostol Paul haba kren bad ki bangeit ha Kolossai shaphang “ba la dap da u Mynsiem” u la ong kumne: “Ai ba ka ktien U Khrist kan shong kyrhai hapoh jongphi ha ka jingstad baroh: da kaba hikai bad da kaba la sneng paralok” (Kol. 3:16).

Ha kaba iit bniah na ka jutang barim bad bathymmai, ym don hangno hangno kaba ong ne hikai ba kaba “la dap da U Mynsiem” ka mut ba ngi lah mynta ki sngi ban leh ki kam khyllah, ki dak khyllah, ki kambah ban pynkhiah da ki kambah, bad kren thylliej ne ktien nongwei da ki kambah. Lait noh tang ha ki lai lynnong ka Kitab (Ki Kam 2 4,8,11; 10:46; 19:6) ngi shem ïa ki jingkren thylliej (ktien nongwei) bad ha baroh lai ki jingjia ki apostol ki don bynta.

Kaei kaba u Blei, u kwah ïa ngi ba la dap da U Mynsiem ka dei bad ka ktien kaba lah ban iarap ïa ngi ban ïeng skhem pyrshah ïa ka pop, jinghikai bakla bad ban tikna ba ha kawei ka sngi ngin ioh rung ha ka jingdon ryngkat U Blei bad U Khun ha bneng.

Ha kine ki sngi, baroh ki bangeit ki ioh ïa U Mynsiem Bakhuid ba shongsah, uba hikai bad ïalam lynti ïa ngi ban im ka jingim Khristan (Rom. 8:9; 1 Cor. 3:16). Ai ba ka Baibl kan hikai. Ka ban pynbeit ïa kane ka mat baroh bad ban sngap jar ïa kaei ba ka Baibl ka khlem kren ei ei.

Kren thylliej

Bun ka jingkhiiwin bad kulmar jingmut ha kane ka pateng ha kaba ïadei bad ha phang kren thylliej ne ktien nongwei da ka bor kambah. Hynrei, kito ki kren thylliej ha kine ki sngi, ki shu kren kulmar ban ïa ki ktien nongwei ba lah ban sngewthuh da kata ki jaid bynriew ne ba lah ioh hikai kaba mut ba ki shu leh mynleh.

U Jakob u la maham, “Lada uno uno ruh hapdeng jong ngi u mut ba u long uba riewblei, haba um synshar ïa la u thylliej, hynrei u da shukor ïa la ka dohnud, kata ka jinglong riewblei

“Ki Symboh ka jingim”

Ha ka jingshisha ka la pynkulmar jingmut bad sngew kutlad bha ïa ki ha kata ka jingpyrshang jong ki ban kham pynbha ïa la ka jong ka jingim kumta kumba ha ka por ba ki ïakynduh ïa U Jisu, khlem artatien ki la jan sa kaba ban ïeh noh ban pyrkhata shaphang kata kaba bha na ka daw jong ka jingduh jingkyrmen na kita kiei kie kiba ki la ïaid lynti.

Hynrei ka la dei ka por ka jong u Trai Jisu, ha kaba u la wan ban pyiar ïa la ki jong ki kti bad khot ieit ïa ki ban phai noh na kata ka jingkhia kaba la ban ïa ka jingim jong ki bad haba ki la kloï ban pdaing bad kdup ïa kata ka jingkhota ieit jong u, ki la ioh ban pdiang ïa ki kambah ha ka jingim jong ki ïa kaba ki la thrang bad la wad la slem bah slem san.

Ka lah ruh ban long ba ha ka jingim jong phi, phi ïaid ha shibun ki jingeh bad ki jingïaleh kiba phi la pyrhsang ban ïeng pat ha la ki jong ki kjat, lane ban khyllie ïalade na kita ki jingeh kiba la ban khia shisha ïa ka jingim jong phi. Phi la pyrshang ban leh ïa kaba kat ha la ka bor bad ka jinglah, da kaba kyrmen ba kan wanrah ïa kaei kaei kaba bha, hynrei ki la nang kulmar jingmut bad duhlad na ka por sha ka por.

Paralok baieit, U Blei u kwah ïa ngi ban sangeh noh

jong u brieve kaba thala thalein” (Jak. 1:26).

Ngï iohi shai na ka Kitab “Ki kam jong ki Apostol”, ba kito kiba la don ha ka pentakos ki la iohsngew ha ka ktien jong ki hi. Ki la don ki Jiw na ki kylleng ki jaka/ ri kumba 17 jait ktien baroh, hynrei baroh ki la iohsngew ha la ki jong ki ki ktien ba la kha ïa ki (Ki Kam 2:8). Ha ka dkhot (Kam 2:11), ka ïathuh, “Ngï ïa iohsngew ba ki da ïakren ha ki thylliej jong ngi hi ïa ki kam baphylla jong U Blei.”

U Apostol Paul u la ong “Lada nga kren da ki thylliej ki brieve bad ki angel” (1 Kor. 13). Kumjuh ha Jingpyn. 5:9 bad 10:11 ka ong “la kiba na ka jaid bad na ka thylliej, bad na u paidlang, bad na ka kynja bynriew baroh”.

Ka jingthoh bakhuid ka ong shai “ba ka long ka bym lah long ïa U Blei ban shukor” (Heb. 6:18) bad “Um dei U Blei ka jingkhii win” (1 Kor. 14:38). Ngï lah kumta ban iohi ba ki nongkren thylliej ha kine ki sngi, ki shu kren shukor, bad shukor ïa lade bad ïa kito kiba shu ngeit bieij. Ka dei ka jingkren bein ïa U Mynsiem Bakhuid wat ban ngeit ba kita ki ktien lamwir ki dei ba kren da U Mynsiem Bakhuid.

Ngï dei ban buh ha ka jingkynmaw, ba u soitan ym tang ba u pynsyriem ïalade bad ki angel ka jingshai, bad ruh ki long ki nongtrei ba arsap ba pynïasyriem bad ki nongtrei ba shisha jong U Khrist (Math. 16:21-24; 2 Kor. 11:13-15).

Bun kiba hikai ba kito kiba shithrem, wat ki kynthei ki lah ban ïalap, duwai, hikai bad don ka bor halor ka shynrang ha ki jingïaseng lang, hana ba ioh bor na U Mynsiem Bakhuid. Ka Baibl ka kren, ai ba ki kynthei kin nang ban sngap jar ha ka balang bad kiba pynhapoh ïalade (1 Kor. 14:33-35; 1 Tim. 2:11-15). Mynta khlem ka jingbuh kti ki apostol, ha kine ki sngi ngim don shuh ka bor ban kren thylliej, namar ba u apostol Paul u ong, “Ki thylliej kin wai noh” (1 Kor. 13:8).

Ki Kambah

Naduh ka jingthaw ïa u brieve, ka la don ki kambah ba la leh da U Blei na ka bynta u brieve un iohi bad pyndonburom ïa U. Kane ka la long kumta bad ki kambah ba la leh da u Moses haba U Blei ula phah ïa u ban pyllaït ïa ki khun Israel na ka kti u Pharo sha ka ri jingkular.

Shuwa ba ka gospel kan poi sha ka pateng ba pop, ki brieve ki donkam ka sakhi kum ki kambah bad dak, shuwa ba ki lah ban ngeit (loa. 20:30-31). Ka la long ha ka jingmut jong U Jisu haba u jied ïa ki 12 apostol bad ïalap ïa ka khubor ba bha jong ka hima bad ruh ban leh kam phylla (pule Math. 10). U phah shuh sa 70 ngut ki synran ban pynsaphriang ïa ka gospel, hynrei ki la wan phai da ka jingkmen bad ïathuh ha U Khrist ba wat ki ksuid la pyndem hapoh jong ki (Lk. 9:1-8,17).

Ha ki kam, ngi lah ban iohi ba ki Apostol la la leit ïalap ïa ka khubor jong ki. ïa ki jingtrei ba khraw jong ki la ïathuh bunsien (Ki Kam 2:43; 3:7; 5:5; 9:32-42, Mk. 16:20, Heb. 2:3-4). Kumjuh ruh ka ïathuh shaphang u Paul (Ki Kam 13:11; 14:10; 16:18; 19:12 etc). Kiwei pat ki long u Stephan bad u Philip (Ki Kam 6:6; 8:6-13). Kumta ka Kitab ki kam ki apostol ka ai ïa ngi ïa ka thup ki jingleh ki kambah da ki apostol.

Lait tang na 1 Kor. 12-14, ka bor ki kambah bad pynkhiah ba la ai ha ki katto katne ngut. Ym ju kham iohsngew shuh (1Kor. 12:28-31). Ka jinglong jingman ha Korinth ka la long kaba sniew eh, bad donkam ban tip shai. Ki la pyndonkam bakla ïa ka bor ka jingai U Mynsiem, ki la long kiba kynja doh, ba ïaleh mokotduma para bangeit, jingïaklim sih, buaid ha ka miej U Trai bad la don, ki jinghikai ba bakla. Kito ki jingai ba kynja mynsiem ym shym la jer ha kiwei pat ki shithi - wat ha ka shithi sha ki nong Rom, ba la thoh hadien ka Kitab ki kam.

U Trai jong ngi u la maham shai ïa ngi ha ka gospel u Mathaios 7:22-23 ba bun kin ong ha nga ha kata ka sngi Ah Trai Ah Trai ngi ngim la ïathuh lypa ha ka kyrteng jong me?.... bad ha ka kyrteng jong me shibun ki dak khyllah? Te ngan ong pyrshah ha ki, ngam ju la ithuh ïa phi: leit noh na nga, phi ki nongtrei bymman. “Kynmaw ïa ki ktien U Jisu”.

Ka Jingpynkhiah

Hangne ka jingmut pynkhiah ka mut ka jingpynkoit

na kata kaba pyrshang baroh da la ka jong ka bor brieve jong ngi ban ïakhun ïa kita ki jingeh, hynrei ban shu pdiang ïa kata ka jingtyrwa ka jong u Jisu Khrist haba u ong “To wan ha nga, phi baroh ki bathait bad bakhia ka jingkit, te ngan pynjem ïa phi.” (**Mathaios 11:28**), Ma u kein u ba lah ban pynphai pat ïa ngi sha kata ka jingim kaba ngi dei ban long kumba ngi dei hok ban long katkum ka jingthmu ka long U Blei.

Kam shym la dei kaba jia ryngkhat ba kitei baroh lai ngut kin ioh pdiang ïa ki kambah ha ka sngi Sabbaton, ka sngi jong ka jingshongthait jong ki Jiw. Ka ktien U Blei ka ong, “**Namar kata, ka dang sah ka jingshongthait (ka Sabbaton) ïa u paidlang U Blei**”. Ha kata ka sngi ba phi sangeh noh na kata ka jngtrei shitom jongphi hi ban pyrshang bad leh ïa kiei kiei da la ka jong ka bor, hynrei ban shu ngeit bad shaniah beit ha kaei kaba U Jisu u la pyndep halor jong ka diengphna hangta kein phin lah ban ipdiang ïa ki kambah ban jia ha ka jingim jong phi.

U Jisu u la leh ïa kata kaba donkam tam na ka bynta jong ngi. Kat kaba phi donkam la dep ban pynbiang bad pynkhreh na ka bynta jong phi, da kaei kaba u la leh halor jong ka diengphna. Kumta to ngin shu wan sha ka jingjahthait kaba u la kular na ka bynta jong ngi bad pdiang ïa ki kambah.

KA JINGPUSON MYNTA KA SNGI:

U Blei u kwah ïa ngi ban sangeh noh na kata kaba pyrshang baroh da la ka jong ka bor brieve jong ngi ban ïakhun ïa kita ki jingeh, hynrei ban shu pdiang ïa kata ka jingtyrwa ka jong u Jisu Khrist

na ki jingpang ka met kumba pule ha Math. 5:28. Ha Math. 4:23 ngi pule “Bad U Jisu u la leit kylleng ka Galilaia baroh: u da hikai ha ki synagog jong ki, bad u da ïalap ïa ka gospel ka hima, u da pynkhiah de ïa ki jingpang baroh bad ïa ki jingkhrew baroh ruh ha ki brieve.” U Trai jong ngi, U Jisu u khlem leit sawdong bad khot sngewbha ïa ki brieve ban wan rah ïa kiba pang, ba matlah bad ïap shilliang. Ngï lah ban iohi ïa kita ki nongpynkhiah mynta ki sngi ba ki pyrta bad khot sha ki jingïaseng pynkhiah jong ki, bad ym ju iohi ba ki lah ban pynkhiah ïa kito ki jingpang, jingkhrew ba lah ban ioh kum ba dkoh, matlah, ïap shiliang, ba thlun etc.

Kaei kaba donkam eh ka dei ka jingpynkhiah ïa ki pop bad ban pynim ïa ki mynsiem ha ka sngi khatduh, U Jisu u ong “Leit sha ka pyrthei baroh bad ïalap ïa ka gospel ha u bynriew baroh, uta uba ngeit bad ioh pynbaptis yn pynim” (Mk. 16:1516). Ngï dei ban shon jur ïa ka bymjukut kumba pule, “Namar ka jingjynjar basting jong ngi kaba tang shibit, ka nang pynlong na ka bynta jong ngi ka jingkhia ka burom kaba palat eh bad ka bymjukut, haba ngim khmih shuh ha kita kiei kiei ruh kiba iohi, hynrei ïa kita kiei kiei ruh ki bym iohi: namar kita kiei kiei ruh ïa kiba iohi ki long tang shibit, hynrei kita kiei kiei ruh ki bym iohi ki long bymjukut kein” (2 Kor. 4:17-18).

Don ki nongpynkhiah jingngeit kiba ong namar ba, “U Jisu u long ujuh, mynnin, mynta bad sha bymjukut” (Heb. 13:8) Kumta u lah ban dang leh kambah mynta ruh. Ngam ong ne kylli ïa ka jinglah jong U Trai. Hynrei U Blei U la pynpaw ïalade ha ki bun rukom bad bynta ha ki ïa bapher bapher ha u khun bynriew. (Heb. 1:1).

Mynta ngi don ka ktien “ba la thung kaba lah ban pynim ïa ki mynsiem jong ngi” (Jakob 1:21), bad ngi donkam ban pule bniah ban pdiang hun da U Blei, bad ïasam beit ïa ka ktien ka jingshisha (pule 2 Tim. 2:15; 2 Tim. 3:16).

U Jakob u ong, “Don uno uno ruh uba pang hapdeng jong phi? to un da khot ïa ki tymmen basan jong ka balang bad to kin duwai na ka bynta jong , haba ki la pynsleh ïa u da ka umphniang ha ka kyrteng U Trai: to kata ka jingduwai ka jong ka jingngeit kan pynkhiah ïa uta uba pang bad U Trai un pynïeng ïa u: bad lada u lah leh ïa ki pop ïa kita yn map noh ïa u. To ïaphla noh paralok hi ïa la ki jingpalat, bad to ïa duwai na ka bynta paralok hi ba yn dup pynkhiah ïa phi; ka jingkyrpad minot uba hok la lah shibun” (Jak. 5:14-16).

Ka jingpynkhiah ha kine ki dkhot kam shong halor ka kyrdan ki tymmenbasan ne halor ka umphniang hynrei halor ka jingduwai ka jingngeit. Kane ka pyni shai ka jingïapher bad kito ki nongpynkhiah jingngeit ha kine ki sngi.

U ksuid ruh u donbor ban leh ki kam pynkhiah, bad bun kiba ngat ha u. Kita kiba ong ba ki long ki nongpynkhiah jingngeit ki ong ba ki lah ban pynkhiah hynrei ngi lah ban iohi bun ki brieve ki thiah pang ha hospitals, ha lynti syngkieñ, katba kim lah ban ai ha ki kata ka bor pynkhiah.

Kynmaw ïa ki ktien U Jisu uba maham, “Naba ki khrist lamler bad ki nongiathuh lypa lamler kin mih, bad kin pyni ïa ki dak kiba khraw bad ki jingphylla kat ban shukor lada lah, wat ïa kiba la jied” (Math. 24:24). Shuh shuh la maham, “Ynda kumta yn pynpaw noh ïa uta u bym riew hukum, ïa uba U Trai Jisu un pynïap da ka jingpyrsad ka shyntur jong u, bad un pyndam noh thiaw da ka jingpynpaw kata ka jingwan jong u; uta kein uba ka jingwan jong u ka long katba kum ka jingtrei jong u soitan, da ka bor, bad ki dak khyllah bad ki jingphylla balamler baroh, bad da ka jingshukor ka jingbymhok, baroh na ka bynta kita kiba jot: naba kim shym la pdiang ïa ka jingieit ïa ka jingshisha ba yn pynim ïa ki. Te namar kane U Blei un phah ha ki ïa ka jingtrei ka jingbakla ba kin ngeit ïa ka lamler: khnang ba yn ioh pynrem ïa kita baroh ki bym shym la ngeit ïa ka jingshisha, hynrei kiba la sngewbha ha ka jingbymhok” (2 Thes 2:8-12),

To ngin nang ban bisar ïa ki jinghikai ba shisha na ka Baibl bad ki nonghikai balamler:(Phaidien)